

дефіцит, інфляція, структурні диспропорції в економіці, платіжна криза призводять до погіршення ліквідності багатьох банків.

Зрозуміло, що вирішення зазначених проблем виходить за межі компетенції банківських установ, а тому істотно обмежує їх можливості щодо регулювання власної ліквідності. Необхідні заходи з метою покращання ситуації насамперед повинні охоплювати регулювання економічних процесів на макрорівні, що є прерогативою держави, а не окремих комерційних банків.

Список літератури:

1. Дослідження сучасних умов та принципів кредитування підприємства комерційними банками [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=601846>

2. Закон «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2121-14

3. Проблеми банківського кредитування в сучасних умовах виходу банків з кризи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78045.doc.htm

Марія ГОЛИК

к.е.н., старший викладач кафедри фінансів,

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

СТАБІЛІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЯК ШЛЯХ ДО ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ

В умовах посилення інтеграційних процесів в національній економіці об'єктивної необхідності набуває дослідження її взаємодії з банками, оскільки, незважаючи на значну інвестиційну активність банків в Україні загалом в останні десятиліття, у розрізі останніх подій політичного та соціального-економічного характеру мають місце макроекономічні дисбаланси, що призвели до виникнення кризових явищ, зокрема й у банківській системі. Відомо, що від ефективності функціонування банківської системи в країні залежить стійкість національної грошової одиниці, розвиток реального сектору економіки, макрофінансова стабільність держави у цілому [3, с. 182]. З огляду на це, на сучасному етапі розвитку банківської системи в Україні цілком закономірним є існування кризи та загострення проблем, що є наслідком пагубного впливу негативних зовнішніх та внутрішніх чинників на функціонування банківського сектору.

Зазначимо, що до існуючих проблем банківської системи в Україні належать:

– значна девальвація національної грошової одиниці та зростання валютних ризиків для банківських установ, що пов'язано з наявністю короткої відкритої валютної позиції та високого рівня доларизації;

– викривлення окремими банківськими установами статистичної та фінансової звітності, що пояснюється бажанням їх призупинити вплив банківських гривневих та валютних депозитів клієнтів банків (так, за даними Національного банку України, у III кварталі 2014 року обсяг гривневих депозитів населення у банківській системі України зменшився на 6,5%, в той час як за січень-вересень 2014 років загалом – на 18%; щодо валютних депозитів фізичних осіб, то за січень-липень 2014 років їх обсяг зменшився на 33,6%) [2];

– суттєве скорочення обсягів кредитування банками України, що пов'язано, передусім, з активною роботою банківських установ щодо реструктуризації чинних боргових зобов'язань позичальників за рахунок зміни валюти кредитування (за даними Національного банку України, портфель кредитів юридичних осіб в національній валюті у III кварталі 2014 року скоротився на 0,9%, в той час як за січень-вересень загалом – на 8,7%) [2];

– зростання проблемної заборгованості за рахунок неплатежів клієнтів банків здебільшого за валютними кредитами, що пов'язано зі знеціненням національної грошової одиниці та зростанням рівня доларизації, євро та російського рубля, руйнівного спаду в національній економіці, військовими діями на сході України (Донецькій та Луганській областях) та анексією Автономної Республіки Крим.

З огляду на зазначене, потребують витримки та чіткої взаємодії дії щодо усунення вище перелічених проблем банківської системи України з боку Національного банку України як регулятора. У зв'язку з цим доцільним є визначення головних кроків зі стабілізації банківської системи, що сприятиме подоланню економічної кризи в Україні загалом:

– для зміцнення банківської системи необхідно поступово виводити з ринку фінансових послуг не лише проблемні неплатоспроможні банки, однак і ті, що систематично порушують банківське законодавство у сфері незаконного відмивання коштів [1];

– підтримка ліквідності банківських установ з боку Національного банку України за рахунок надання нових кредитів або перегляду графіків платежів за вже наданими кредитами;

– активна підтримка Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з метою збереження довіри населення до банківської системи України;

– для стабільності національної грошової одиниці запровадження дієвих регулятивних заходів з боку Національного банку України щодо операцій з іноземною валютою та досягнення низьких темпів споживчої інфляції в середньостроковій перспективі;

– посилення незалежності Національного банку України від політичного тиску з метою забезпечення цінової стабільності в країні;

– забезпечення врегулювання роботи банків з проблемною заборгованістю, зокрема, у частині, звільнення від оподаткування ПДФО суми страхових виплат, що отримують банківські установи як вигодонабувачі за страховим договором у випадку настання страхового випадку з предметом застави, який придбаний за грошові кошти, одержані у вигляді кредиту в банку;

– посилення захисту прав кредиторів у частині надання їм права на придбання майна боржника, яке є предметом забезпечення за кредитним договором, у рахунок погашення його заборгованості [4];

– для забезпечення стійкості банківської системи та захисту інтересів клієнтів банку необхідно стимулювати банки до підвищення власної капіталізації.

Однак, відмітимо, що запропоновані кроки зі стабілізації банківської системи не сприятимуть подоланню економічної кризи в Україні без реформування судової системи, покращення інвестиційного клімату в країні, посилення заходів щодо ліквідації бюрократії та корупції, удосконалення механізмів управління державних підприємств тощо.

Отже, на сьогодні стабілізація банківської системи в умовах кризових явищ набуває першочергового значення, оскільки сприятиме не лише локальному їх

подоланню, але й забезпечить досягнення макрофінансової стабільності в країні загалом.

Список літератури:

1. Банківська система 2015: виклики та перспективи / Інформаційно-аналітичні матеріали. – Національний банк України. – 2015. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>.
2. Національний банк України / Офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
3. Мірошніченко Г.О. Напрями розвитку механізму стабілізації банківської системи в умовах невизначеності // Г.О. Мірошніченко / Актуальні проблеми економіки . – №9 (147). – 2013. – С. 182 – 190.
4. Про шляхи стабілізації банківської системи України / Доповідь Голови Національного банку України. – Національний банк України. – 2015. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14727055>.

Тетяна ГУСАК

*студентка факультету економіки і управління
Хмельницький національний університет*

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Кошонько О.В.

МІНІМІЗАЦІЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Запорукою ефективного функціонування та сталого розвитку економіки будь-якої країни або регіонального об'єднання є її стабільна та надійна банківська система. Головне завдання банківської системи полягає в підтримці економічного зростання шляхом підкріплення економіки кредитними ресурсами, переміщення грошових ресурсів до тих секторів, в яких відчувається їх нестача. Саме такі завдання у сьогоденні вирішує й банківська система України в умовах стратегічного орієнтування країни на приєднання до європейських структур.

Банківська діяльність за своєю природою передбачає виникнення системи ризиків, види яких збільшуються в міру ускладнення банківських продуктів. Ризики – це основа банківської справи. Оскільки, банківські установи мають успіх тільки тоді, коли прийняті ризики розумні, контролюються і знаходяться в межах їх фінансових можливостей і компетенції. Активи банку, в основному кредити, повинні бути досить ліквідні для того, щоб покрити відтік коштів, витрати та збитки, а також при цьому забезпечити прийнятний розмір прибутку. Досягнення цих цілей лежить в основі політики банку з прийняття ризиків та управління ними.

Кредитний ризик – це невизначеність щодо повного та своєчасного виконання позичальником своїх зобов'язань згідно з умовами кредитної угоди, тобто неповернення (повністю або частково) основної суми боргу і процентів по ньому у встановленні договором строки [2, с.57]. Ризик виражається ймовірністю отримання таких небажаних результатів, як втрата прибутку і виникнення збитків внаслідок неплатежів по виданих кредитах, скорочення ресурсної бази, здійснення виплат по позабалансовим операціям і т.д. Але в той же час чим нижче рівень ризику, тим нижче і ймовірність отримати високий прибуток [3, с.15].

До ризику схильні практично всі види банківських операцій. Існують загальні причини виникнення банківських ризиків і тенденції зміни їх рівня. Разом з тим, аналізуючи ризики комерційних банків України на сучасному етапі, треба враховувати: кризовий стан економіки сучасного періоду, що виражається не тільки падінням виробництва, фінансовою нестійкістю багатьох організацій, але і порушенням низки